

Mindig van másik út

A zsidók megmentésére tett erőfeszítések a II. világháború idején

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

8. évfolyam

Programcsomag:

Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Erdei Erika

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	13-14 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Példákat mutatni a tanulóknak arra, hogy még a legnehezebb történelmi korszakokban, és a legnagyobb egzisztenciális fenyegetettség idején is van másik út.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – család, hagyományok, közösség, megemlékezés; kapcsolatok – szolidaritás, felelősség, segítségnyújtás; konfliktus – értékek ütközése, szembefordulás a hatalommal, agresszió, genocídium; erkölcs és jog – lelkiismeret, döntés Tartalom: A mai zsidó emberek történelmi emlékei. A dán király magatartása az ország német megszállása idején. Pillanatképek az auschwitzi tábor életéből. A világ igazai. Gondolatok az emberiség képzeletbeli üzenőfalára.
Megelőző tapasztalat	A fasizmus és a náci ideológia alapelemei, a második világháborúról tanultak
Ajánlott továbbhaladási irány	A nürnbergi per
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: autonómia, identitás Önszabályozás: felelősségvállalás, törődés, tekintet másokra, tolerancia A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információk rendszerezése Társas kompetenciák: empátia, szolidaritás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem; társadalomismeret Modulokhoz: A hajó megtelt (szka 208_06); Holocaust Iskolai emléknapi (szka208_14); Vétkesek közt cinkos, aki néma (szka209_27); Parancsra tettem (szka209_32); Egy a világ igazai közül: Sztehló Gábor (szka211_11); Mit jelent zsidónak lenni? (szka210_04); A zsidó kultúra (szka210_05)
Támogató rendszer	A <i>Holocaust szeméi</i> című film (r.: Szász János; az Auschwitzról szóló részlet)

Módszertani ajánlás

A modul megvalósítása két tanítási órát igényel. A két óra közötti időszakban a gyerekek a témához kapcsolódó egyéni kutatási feladatot kapnak, amelynek eredményét a második óra elején osztják meg társaikkal.

A tanterem bútorzatát úgy érdemes elrendezni, hogy a tér egyszerre legyen alkalmas a vetítés közös megtekintésére, valamint a csoportmunkára. Eszközként projektorra, számítógépre és vetítővászonra van szükség. A modul azonban ezek hiányában is megvalósítható, mivel a kivetítendő képek papíron is rendelkezésre állnak.

Az Auschwitzról szóló filmrészlet megtekintését követő beszélgetésen nagyon fontos a pedagógus határozott, egyszersmind empatikus jelenléte. Ha az osztályban van olyan tanuló, aki a családja révén személyesen is érintett ebben a témában, és tud, illetve akar beszélni az érzéseiről, lehetőséget adhatunk azok kinyilvánítására. Fontos azonban, hogy ehhez a beszélgetéshez nagyon befogadó légkört teremtsünk.

Mivel a téma sokféle érzelmet mozgat meg, lezárásaként olyan gyakorlatot végezzünk a tanulókkal, amely az összetartozás pozitív érzéseit erősíti meg bennük. Ezt a célt szolgálja a foglalkozás utolsó eleme, a szoborjáték.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Kivetíthető képek

P2 – Háttérinformációk Dániáról

P3 – Háttérinformációk a világ igazairól

Tanulói segédletek

D1 – Mai zsidó emberek (9 db fénykép, nyomtatott formában)

Minden képből egy példányra van szükség, amelyet csoportmunka keretében használnak majd a tanulók.

D2 – Tudósítások a dán királynak a II. világháború idején tanúsított magatartásáról (4 db rövid szöveg)

A lapot annyi példányban kell lemásolni, ahány 4 fős csoport van az osztályban. Minden csoport egy-egy négy részre vágott lapot kap.

D3 – A Holocaust áldozatai Európában (statisztikai táblázat)

A táblázatot annyi példányban kell sokszorosítani, ahány csoport dolgozik majd vele.

D4 – A világ igazai (a II. világháború idején a németekkel eredményesen szembeszálló, zsidókat mentő öt ember tetteinek leírása)

A kétoldalasra nyomtatott lapból annyi példányt kell készíteni, ahány tanulója van az osztálynak. Ezzel az anyaggal a házi feladat keretében fognak majd dolgozni.

D5 – Fogalomkártyák a szoborjátékhoz

A lapot egy példányban kell lemásolni, és fel kell darabolni. Ha a kártyasorozatot többször is fel szeretnénk használni, érdemes kartonra ragasztani és átlátszó fóliával befedni a lapocskákat.